

Secció I. Disposicions generals

CONSELL INSULAR DE FORMENTERA

4005

Acord del ple del consell Insular de Formentera relatiu a l'ús oficial dels símbols institucionals de l'esmentat consell insular, una vegada que ha entrat en vigor la llei 9/2013, de 23 de desembre, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears

Es fa públic l'acord del Ple del Consell Insular de Formentera de data **30 de gener de 2014**, del tenor literal següent, sobre l'assumpte esmentat:

Vista la proposta que formula l'Hble. Sra. Sonia Cardona Ferrer, consellera d'Educació, Cultura i Patrimoni i Vicepresidenta II de la corporació, del tenor literal següent:

“PROPOSTA D'ACORD RELATIVA AL L'ÚS OFICIAL DELS SÍMBOLS INSTITUCIONALS DEL CONSELL INSULAR DE FORMENTERA, UNA VEGADA ENTRADA EN VIGOR LA LLEI 9/2013, DE 23 DE DESEMBRE, SOBRE L'ÚS DELS SÍMBOLS INSTITUCIONALS DE LES ILLES BALEARS.

Atès el Preàmbul de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, segons la redacció derivada de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer [en endavant l'Estatut], on s'assenyala el següent:

“Al llarg de la seva història, les Illes Balears han forjat la seva identitat amb les aportacions i energies de moltes generacions, tradicions i cultures, que han convergit en aquesta terra d'acollida. Així, les Illes Balears, per la confluència d'una multiplicitat de pobles i de civilitzacions, al llarg de la seva història, s'han conformat en una societat dinàmica, amb un patrimoni cultural i social, tangible i intangible, singular entre totes les cultures del Mediterrani i del món; fonamentat, en la seva més íntima profunditat, en uns valors universals incloents i no excloents.

Durant segles, el poble de les Illes ha mantingut constant aquesta vocació i, a la darrera etapa del segle xx, va exercir el seu dret a l'autonomia d'acord amb la Constitució espanyola vigent.

Actualment, els pobles de les Illes, hereus d'unes tradicions fonamentades sobre la base dels principis irrenunciables d'igualtat, democràcia i convivència pacífica i justa, continuen proclamant aquests valors, com a expressió dels valors superiors de la seva vida col·lectiva.

I en aquest sentit, la nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera vol retre homenatge a tots els seus fills que, al llarg de tots els temps, llunyans i propers, han treballat per mantenir la identitat del nostre poble, la qual cosa ens ha permès assolir les fites actuals, gràcies a ells”.

Atès que aqueix Preàmbul de l'Estatut, continua i diu, entre d'altres, el següent:

“D'aquesta manera, l'Estatut declara que:

- Les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures, on cada persona pot viure i expressar identitats diverses, amb esperit decidit de cohesió, fonamentat en el respecte a la dignitat de totes i cadascuna de les persones.

- ...

- La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la nostra cultura i tradicions són uns elements identificadors de la nostra societat i, en conseqüència, són elements vertebradors de la nostra identitat”.

Atès l'article 1 de l'Estatut (article intitulat “Illes Balears”), l'apartat 1 del qual estableix:

“La nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, com a expressió de la seva voluntat col·lectiva i en l'exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i les regions, es constitueix en comunitat autònoma dins del marc de la pròpia Constitució i del present Estatut”.

Atès l'article 6 de l'Estatut (article intitulat “Els símbols de les Illes Balears”), l'apartat 2 del qual estableix:

“Cada illa podrà tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els seus símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu”.

Atès l'article 12 de l'Estatut (precepte intitulat “*Principis rectors de l'activitat pública*”), l'apartat 4 del qual estableix:

“Les institucions pròpies han d'orientar la funció de poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comuna dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cada illa com a vincle de solidaritat entre si”.

Atès l'article 18 de l'Estatut (precepte intitulat “*Drets en l'àmbit cultural i en relació amb la identitat del poble de les Illes Balears i amb la creativitat*”), l'apartat 3 del qual estableix:

“Els poders públics de les Illes Balears vetllaran per la protecció i la defensa de la identitat i els valors i interessos del poble de les Illes Balears i el respecte a la diversitat cultural de la comunitat autònoma i el seu patrimoni històric”.

Atès l'article 34 de l'Estatut (precepte intitulat “*Protecció i foment de la cultura*”), l'apartat 1 del qual estableix:

“La comunitat autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona i del llegat històric de les Illes Balears”.

Atès l'article 39 de l'Estatut (precepte intitulat “*Les institucions*”) que estableix el següent:

“El sistema institucional autonòmic està integrat pel Parlament, el Govern, el president de la comunitat autònoma i els consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera sens perjudici de la seva autonomia constitucionalment garantida”.

Atès l'article 70 de l'Estatut (precepte intitulat “*Competències pròpies*”), del qual es deriva el següent:

“Són competències pròpies dels consells insulars, a més de les que els siguin atribuïdes per la legislació estatal, les matèries següents: 2. Règim local”.

de tal manera que el règim local és una matèria pròpia del Consell Insular de Formentera, i que cal relacionar amb allò establert en la Llei 8/1993, d'1 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de règim local, tot resultant que conforme a l'article 1, punt 1.7 i punt 1.8 d'aquesta Llei, degudament actualitzat, correspon al nostre Consell Insular: “*L'aprovació de l'adopció, modificació o rehabilitació d'escuts i banderes de les entitats locals, d'acord amb el Decret de la comunitat autònoma de les Illes Balears 7/1888, d'11 de febrer*” i “*La concessió a les entitats de tractaments, honors o distincions, així com l'atorgament de títols, lemes i dignitats, prèvia la instrucció de l'expedient corresponent*”. Pel que fa a la normativa autonòmica sobre règim local, cal citar l'establert en la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, que se refereix a la matèria dels símbols municipals en l'article 10 (intitulat “*Identificació*” [del municipi]), els apartats 1 i 2 del qual estableixen respectivament el següent: “*Cada municipi s'identifica pel seu nom oficial i pot tenir un escut o un distintiu, una bandera i un himne municipal*” i “*Per acord de la majoria absoluta del Ple es pot aprovar o modificar l'escut, l'himne o la bandera del municipi, o alterar-se la denominació, i s'ha de seguir un procediment específic que s'ha de regular reglamentàriament. Els canvis de denominació només tindran caràcter oficial quan siguin inscrits en el registre corresponent i es publiquin en el Boletín Oficial del Estado i en Butlletí Oficial de les Illes Balears*”. Tots aqueixos acords, requereixen el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, tal i com també es deriva de l'article 47.2.e de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de bases de règim local: “*Adopción o modificación de su bandera, enseña o escudo*”.

Atès l'article 72 de l'Estatut (precepte intitulat “*Potestat reglamentària*”), de l'apartat 1 del qual es desprèn el següent:

“En les competències que són atribuïdes com a pròpies als consells insulars, aquests exerceixen la potestat reglamentària”.

Atesos, així mateix, l'article 5 (precepte intitulat “*Els territoris amb vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears*”) i l'article 119 (precepte intitulat “*Protocols de caràcter cultural*”), dels quals es deriva, respectivament, el següent:

“El Govern ha de promoure la comunicació, l'intercanvi cultural i la cooperació amb les comunitats i els territoris, pertanyents o no a l'Estat espanyol, que tenen vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears i l'Estat, d'acord amb les seves respectives competències, podran subscriure convenis, tractats i altres instruments de col·laboració” i

“La Comunitat Autònoma de les Illes Balears podrà subscriure protocols per a la celebració d'actes de caràcter cultural a altres comunitats autònomes, especialment amb les que es comparteixen la mateixa llengua i cultura”.

Ateses les disposicions addicionals primera i segona de l'Estatut (preceptes intitulats “*Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó*” i “*Patrimoni lingüístic comú*” respectivament), del tenor literal següent, per ordre correlatiu:

“Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, es crearà i se'n regularan la composició i les funcions del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual tindrà participació la comunitat autònoma de les Illes Balears, en igualtat amb la resta de les comunitats autònomes afectades. Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears emprendran les accions necessàries per fer efectiva la constitució del Patronat” i

“La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, sent la llengua catalana també patrimoni d'altres comunitats autònomes, podrà sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, així com per efectuar la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sense perjudici dels deures de l'Estat establerts a l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució, i del que disposa l'article 145 d'aquesta”.

Atesa, especialment, i com a tal també l'Exposició de Motius de la citada Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, per la qual es reformà l'Estatut d'autonomia, a propòsit de la creació del Consell Insular de Formentera, de l'aprofundiment en el reconeixement del fet insular i del major protagonisme atorgat a cada una de les illes i dels seus respectius consells insulars, tot de conformitat amb el sentiment i a la idiosincràsia illencs, on s'assenyala el següent:

“La positiva evolució de l'autogovern així com l'augment de la població i un major aprofundiment en el reconeixement del fet insular, juntament amb una tendència generalitzada cap a una major descentralització de l'Estat espanyol, demanen una adequació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per donar una millor resposta a les noves necessitats dels ciutadans.

Així mateix, el sentiment i la idiosincràsia illencs han donat un major protagonisme a cada una de les illes i dels seus respectius consells insulars alhora que s'apuntava com un desig generalitzat el fet que Formentera gaudís del seu propi consell insular que gestionàs, des de la mateixa illa, la seva administració insular”.

Vist que, en execució dels preceptes transcrits de l'Estatut (i de la restant normativa aplicable), així com de la Història de l'illa i de la seua més estricta tradició, el Ple del Consell Insular de Formentera va adoptar, en data 31 de març de 2010, de manera unànime, el corresponent acord sobre **“Aprovació definitiva dels símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada”** i que així apareix publicat pel BOIB núm. 61, de 22 d'abril de 2010, del tenor literal següent:

“Aprovació definitiva dels símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada.

El Ple del Consell Insular de Formentera, en sessió ordinària celebrada el 31 de març de 2010, aprovà per unanimitat els símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada, de conformitat amb el següent acord: (...)

1.- APROVAR definitivament els símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada, d'acord amb allò determinat a l'informe tècnic de l'Obra Cultural Balear a Formentera, de dia 7 de juliol de 2009, en virtut de l'encàrrec aprovat pel Ple del mateix Consell Insular de data 19 d'octubre de 2007 i d'acord amb l'informe emès per la Real Academia de la Historia el dia 5 de març de 2010.

En concret es proposa oficialitzar com a **bandera**: ‘Superfície rectangular de dues mesures d'alçada per tres d'amplada, amb **quatre faixes vermelles** d'un gruix 1/9 d'alçada del drap, **sobre fons groc**. Superposat, l'escut caironat de l'illa sense el timbre (corona mural) i proveït d'una de les seves càrregues (l'escudet triangular curvilini d'or amb quatre pals de gules). L'escut ocuparà la part central de la superfície de la bandera sense arribar a tocar amb els seus vèrtexs les vores superior i inferior, per això, els esmentats vèrtexs guardaran respecte a les vores superior i inferior una divuitena part de l'alçada del drap’,

En concret es proposa oficialitzar com a **escut**: ‘Escut caironat d'atzur, una torre d'or sostinguda sobre un peu ondat d'argent amb dues faixes onades d'atzur, acostada de dues garbes de forment d'or i acompanyada al cap d'un escudet triangular curvilini d'or, amb quatre pals de gules. Per timbre una corona mural de poble’,

I finalment com a **diada**: ‘(...) assignar la data del 25 de juliol (Sant Jaume) com a Diada de Formentera (...)’.

2.- PUBLICAR aquest acord al tauler d'anuncis del Consell Insular de Formentera i al BOIB, per tal de donar-ne la publicitat necessària als efectes legals oportuns.

Vist que la descripció descriptiva i gràfica de l'acord anterior –de data 31 de març de 2010- és la que s'adjunta, tal qual apareix publicat al BOIB:

http://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2014/33/860312

ANNEX GRÀFIC 1.

(el podeu consultar al final del document)

Vist així mateix el **Reglament per a la concessió de distincions honorífiques del Consell Insular de Formentera**, aprovat també de manera unànime pel Ple de la corporació dia 21 de juliol de 2010 (objecte de publicació al BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2011), del qual es deriva, entre d'altres, el següent:

“Article 12è.

1.- **La Medalla d'Or de Formentera i els premis “Sant Jaume”**, són una recompensa insular, creada per premiar mèrits extraordinaris que concorrin en personalitats, Entitats o Corporacions, tant nacionals com estrangers, per haver prestat servei a l'Illa de Formentera o dispensat honors a ells.

2.- No podrà atorgar-se més d'una Medalla d'Or de Formentera a l'any, i el nombre total de les concedides a títol personal no excedirà de deu per al seu gaudiment simultani, sense que computin per a aquest límit les concedides a Entitats, Institucions o persones jurídiques.

3.- La concessió dels Premis “Sant Jaume” queda limitada a un màxim de 3 anuals. El Ple de la Corporació, tindrà la potestat per a ampliar el nombre de concessions a atorgar, previ acord de dos terços dels membres de la Corporació.

Article 13è.

1.- **La Medalla d'Or de Formentera i els premis “Sant Jaume”**, consistirà en un disc de 50 mm de diàmetre; **en l'anvers figurarà l'escut de Formentera** i al revers el nom i cognoms de l'homenatjat/ada, la data i la inscripció “El Consell Insular de Formentera” i **anirà penjant d'una cinta de color amb quatre línies vermelles horitzontals sobre fons groc**. Quan es tracti d'alguna Entitat o Corporació, la cinta serà substituïda per una corbata del mateix color, perquè pugui ser enllaçada a la bandera o insígnia que hagi d'ostentar-la.

La Medalla d'Or de Formentera, estarà banyada en or, i els premis “Sant Jaume”, ho estaran en plata.

2.- Per determinar, en cada cas, la procedència de la concessió, haurà de tenir-se en compte l'índole dels mèrits i serveis, la transcendència de la labor realitzada en benefici o honor de l'Illa de Formentera i les particulars circumstàncies de la persona proposada per a la condecoració, prevalent sempre la qualitat dels mereixements sobre el nombre dels mateixos.

Article 14è.

1.- La concessió de la Medalla d'Or de Formentera haurà d'efectuar-se en **la sessió de Ple del Consell Insular, immediatament anterior al dia 25 de juliol, diada de Formentera**. L'acord de concessió serà adoptat per la majoria absoluta dels membres de la Corporació, i aquella caducarà amb la defunció de l'agraïat, deixant lliure la possibilitat de concedir altra.

2.- La concessió dels premis “Sant Jaume”, haurà d'efectuar-se el dia 25 de juliol de cada any, diada de l'Illa de Formentera, serà de competència del Ple, requerint-se la majoria absoluta dels consellers/es que concorrin a la sessió.

3.- Quan la concessió de Medalles d'Or de Formentera i premis “Sant Jaume” es faci en favor dels funcionaris insulars, seran d'aplicació, a més de les normes establertes en aquest Reglament, les contingudes en la legislació vigent sobre els funcionaris d'Administració Local”.

Vista la Llei 9/2013, de 23 de desembre, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears (BOIB núm. 181, de 31 de desembre de 2013).

Vist que l'article 2 d'aquesta Llei sobre “Símbols oficials de les Illes Balears”, diu:

“Es consideren símbols oficials de les Illes Balears:

- La bandera de les Illes Balears, l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, el Dia de les Illes Balears, com també qualsevol altre que sigui declarat oficial per la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Les banderes, els dies de celebració i els símbols distintius propis de cada illa acordats pel consell insular respectivament.**
- Les banderes, les ensenyes, els escuts i els altres símbols distintius acordats per les corporacions locals”.

Vist que l'article 4 d'aquesta Llei, sobre “Ús dels símbols als immobles o mobles afectes als serveis públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears” diu:

“1. Al béns immobles o mobles afectes als serveis públics propis de la comunitat autònoma de les Illes Balears només es permet utilitzar o col·locar la bandera de la Unió Europea i la resta de símbols oficials de la Unió Europea; la bandera d'Espanya, l'escut

d'Espanya i altres símbols oficials de l'Estat espanyol, i els símbols oficials propis de les Illes Balears que es descriuen en l'article 2 d'aquesta llei.

2. També estan permesos els símbols següents:

- Els representatius d'actes commemoratius de caràcter oficial.*
- Els representatius de declaracions oficials d'interès local, autonòmic, nacional o internacional.**
- Els representatius de dol declarat oficialment.*
- Els símbols històrics o artístics que siguin part dels conjunts arquitectònics dels immobles o mobles afectats.**

3. La utilització o col·locació de qualsevol altre símbol diferent dels descrits en els punts anteriors haurà d'esser autoritzada per la conselleria competent.

4. Els béns immobles afectes als serveis públics propis de la comunitat autònoma de les Illes Balears han de disposar d'una placa identificativa a l'entrada de l'edifici amb el logotip del Govern de les Illes Balears. En el cas que es tracti de béns immobles afectats per un concert amb el Govern de les Illes Balears o sostinguts totalment o parcialment amb fons públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears, a la placa informativa, com a mínim, s'hi haurà de fer constar aquesta circumstància".

Cal fer avinent, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), el relatiu a l'ús de la simbologia que per Història correspon a Formentera –això és, la que li correspon en el marc dels territoris de l'antiga Corona de què va formar part-, tot conformement amb allò establert, entre d'altres, en la literalitat de l'article 188 del Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals aprovat pel Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre.

En conseqüència, per tal d'evitar qualsevol dubte, cal fer avinent, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), el relatiu a l'ús dels colors de la bandera de Formentera, abans descrita: "Quatre faixes vermelles, sobre fons groc", en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l'escut de l'illa –com "escudet triangular curvilini d'or, amb quatre pals de gules", en vertical-.

Per aquesta raó, resulta innecessari i sobrer declarar específicament que aqueixos colors siguin símbols oficials d'interès local o insular de Formentera (als efectes de l'establert en l'article 4.2.b de la citada Llei 9/2013), perquè ja ho són com a símbols heràldics i vexil·lològics de Formentera, per Història i tradició.

I aqueixa simbologia no és altra que la relativa al símbol del senyal reial, el de la Monarquia sobirana que estava al front de la Corona d'Aragó, consistent en els "quatre pals de gules sobre fons d'or". És a dir, el símbol heràldic de la Corona d'Aragó, part constituent més tard, amb d'altres territoris, de la Monarquia Hispànica.

Així ve explicat, a nivell d'Eivissa i Formentera (i de l'antiga Universitat, òrgan d'autogovern insular de les Pitiüses, i per tant de Formentera), en nombrosíssims documents, des de ben antic. I com a tall de mostra, ho és aquest text que ara es transcriu, localitzat a l'Arxiu Històric d'Eivissa, **Llibre de pòlisses de bosser i depositari 1554-1580**, (transcripció A. Ferrer Abárzuza), (foli 262v):

"De part dels magnífics jurats

Magnífic mossèn Joanot Joan, bosser y depositari de dinés del millarès, donau y pagau a mícer Pera Joan Broto, scrivà de la barxa regosea de Florio de Flori, de la qual és capità Joan de Nicolau, regosseu, LVI lliures, XIII sous, a ell degudes per dos benderes de gayeta de groch y vermell a aportats per la present Universitat per la hasta y pom daurat ab sos compliments y per un cap cànem ha aportat per la artellaria, segons àpoca. Datis en Yviça a XV de dezembre de MDLXXVI. LVI lliures, XIII sous".

I també així ho explica, a nivell d'Eivissa i Formentera des de ben antic, també com a tall de mostra, aquesta imatge que ara se reproduïx, amb el senyal reial d'Aragó, localitzat en aquell Arxiu:

ANNEX GRÀFIC 2.

(el podeu consultar al final del document)

I així ho palesen els diversos escuts reials que tenen, en pedra, les Muralles d'Eivissa, no ja en l'Edat Mitjana, sinó fins i tot en l'Edat Moderna, amb el citat símbol del senyal reial del Casal d'Aragó, tot sol o formant part de l'escut de la Monarquia Hispànica. Uns escuts que, per se, són Béns d'interès cultural (BICs) segons la legislació de patrimoni històric, incorporats a unes Muralles declarades per la UNESCO com a integrants del Patrimoni Universal de la Humanitat, per a més significació. Aquestes expressions del senyal reial corresponent a la Corona d'Aragó, símbol també de Formentera, apareix descrit amb detall –en lletra i en imatge– en l'article **Blasons a Dalt Vila: una història cultural d'Eivissa**. María Dolores Tena Medialdea. A: Revista *Eivissa*, Institut d'Estudis Eivissencs, Eivissa, núm. 54, 2013, pàgs.

76 a 85. És a dir, amb aquestes expressions en pedra de l'escut reial ens trobam també davant d'un exemple dels que preveu l'article 4.2.d de la Llei 9/2013: *"També estan permesos els símbols següents: d. Els símbols històrics o artístics que siguin part del conjunts arquitectònics dels immobles o mobles afectats"*.

També queda palès l'ús immemorial del símbol dels *"quatre pals de gules sobre fons d'or"* (propis de Formentera) en la documentació existent en els diversos Arxius Històrics, tal i com reflecteixen els fons documentals i la pròpia Llei 15/2006, de 17 d'octubre, d'arxius i patrimoni documental de les Illes Balears reconeix, amb l'afegit que dins del Sistema d'arxius balears té una altíssima rellevància el citat Arxiu de la Corona d'Aragó (article 6 de la citada Llei, en el sentit que els fons propis de les Illes Balears integrats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó formen part del Patrimoni documental de les nostres Illes). L'Arxiu de la Corona d'Aragó, amb seu a Barcelona és un Arxiu de titularitat estatal i ve regulat, pel que fa al Patronat que el regeix, pel Reial decret 1267/2006, de 8 de novembre, tot resultant que l'Exposició de Motius d'aquest Reial decret és prou explícita:

"El Archivo de la Corona de Aragón, de titularidad y gestión estatal, es un archivo de excepcional importancia y de interés supracomunitario, ya que corresponde a una de las entidades históricas fundamentales, la Corona de Aragón, que constituyó parte esencial en el proceso de formación de España. Sus fondos documentales afectan al decurso histórico de territorios actualmente bajo distintas soberanías -el Rosellón, la Cerdeña, el Conflent y el Vallespir, Córcega, Cerdeña, Sicilia- y especialmente a cuatro comunidades autónomas -Comunidad Autónoma de Cataluña, Comunitat Valenciana, Comunidad Autónoma de Aragón y Comunidad Autónoma de las Illes Balears-. Dicho archivo constituye un patrimonio documental comunitario que requiere la atención y cuidado inexcusable del Estado y la colaboración que los Estatutos de las cuatro comunidades autónomas mencionadas han previsto. El artículo 149.1.28.ª de la Constitución Española confiere al Estado la competencia exclusiva en archivos de titularidad estatal y, a su vez, los Estatutos de Autonomía de Cataluña, de la Comunidad Valenciana, de Aragón y de las Illes Balears, prevén la creación y regulación por parte del Estado del Patronato del Archivo de la Corona de Aragón. De acuerdo con las normas anteriores, el presente real decreto viene a reforzar la especial colaboración de las cuatro comunidades autónomas citadas para la mejor conservación de los fondos documentales y para facilitar la investigación histórica y la proyección cultural del Archivo en el ámbito de los territorios afectados y fuera de ellos".

I per la composició intrínseca d'aqueix Arxiu s'evidencia que a més a més d'una sèrie de documents comuns fruit de la Història, existeix ben viva una llengua i una cultura expressada en aquesta llengua compartida: el català, i que, de totes totes, el símbol heràldic de la Casa reial d'Aragó té una justificació històrica plurisecular, indubtable en cadascuna de les Illes de l'arxipèlag i, per tant, també a l'illa de Formentera.

Així ho assenyala, a propòsit de l'heràldica, també, la millor doctrina, representada pel jurista menorquí, en el seu dia, membre del Consell Consultiu de les Illes Balears, Josep Maria Quintana Petrus, al llibre *La Comunitat Autònoma de les Illes Balears*, Barcelona: Ed. Bosch, 1995, pàg. 81:

"no gaudia d'una ensenya tradicional comuna a tots ells [els territoris illencs], com no fos la de les quatre barres vermelles sobre fons groc comuna a tots els territoris de l'antiga Corona d'Aragó".

I, fins i tot, en aqueix mateix sentit, ho explicita l'article 4 de la Constitució, sobre descripció de l'escut d'Espanya, amb les armes del senyal reial propi de la Corona d'Aragó, com a part constitutiva de l'escut d'Espanya, en concret el tercer quarter de l'escut d'Espanya.

En efecte, així es deriva de la *"Ley 33/1981, de 5 de octubre, del Escudo de España"*, que estableix el següent:

"Artículo primero.

***El escudo de España es cuartelado y entado en punta.** En el primer cuartel, de gules o rojo, un castillo de oro, almenado, aclarado de azur o azul y mazonado de sable o negro. En el segundo, de plata, un león rampante, de púrpura, linguado, uñado, armado de gules o rojo y coronado de oro. **En el tercero, de oro, cuatro palos, de gules o rojo.** En el cuarto, de gules o rojo, una cadena de oro, puesta en cruz, aspa y orla, cargada en el centro de una esmeralda de su color. Entado de plata, una granada al natural, rajada de gules o rojo, tallada y hojada de dos hojas, de sinople o verde.*

Acompañado de dos columnas, de plata, con base y capitel, de oro, sobre ondas de azur o azul y plata, superada de corona imperial, la diestra, y de una corona real, la siniestra, ambas de oro, y rodeando las columnas, una cinta de gules o rojo, cargada de letras de oro, en la diestra «Plus» y en la siniestra «Ultra».

Al timbre, corona real, cerrada, que es un círculo de oro, engastado de piedras preciosas, compuesto de ocho florones de hojas de acanto, visibles cinco, interpoladas de perlas y de cuyas hojas salen sendas diademas sumadas de perlas, que convergen en un mundo de azur o azul, con el semimeridiano y el ecuador de oro, sumado de cruz de oro. La corona, forrada de gules o rojo.

Artículo segundo.

El Escudo de España, tal como se describe en el artículo anterior, lleva escusón de azur o azul, tres lises de oro, puestas dos y una,

la bordura lisa, de gules o rojo, propio de la dinastía reinante.

Artículo tercero.

Por Real Decreto se hará público el modelo oficial del Escudo de España regulado por la presente Ley”.

I així apareix descrit en el “Real Decreto 2964/1981, de 18 de diciembre, por el que se hace público el modelo oficial del Escudo de España”.

En concret és el següent:

ANNEX GRÀFIC 3.

(el podeu consultar al final del document)

Així mateix, per tal d'evitar qualsevol dubte, cal fer avinent, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), el relatiu a l'ús en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears a l'illa de Formentera o en les altres illes de l'arxipèlag en representació de Formentera i en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l'Administració del Consell Insular de Formentera –atesa la seua naturalesa d'institució de la comunitat autònoma, a més d'ens local insular i municipal- a l'illa de Formentera o en les altres illes de l'arxipèlag en representació de Formentera, dels colors de la bandera de Formentera: “*Quatre faixes vermelles, sobre fons groc*”, en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l'escut de l'illa –com “*escudet triangular curvilini d'or, amb quatre pals de gules*”, en vertical-. En virtut de l'anterior, i a tall d'exemple, l'ús d'aquests colors pot adoptar qualsevol forma d'expressió material, que evidencii els colors propis de l'illa.

Atesa la llibertat de consciència, d'expressió i ideològica, cal declarar també com a símbols oficials d'interès local o insular totes aquelles manifestacions simbòliques aprovades o que aprovin els centres escolars i d'ensenyament oficial de l'illa de Formentera (en el marc descrit), als efectes de permetre als centres d'usar-los sense haver de demanar l'autorització prèvia, segons el que estableix l'article 4.2.b de la Llei 9/2013.

Finalment, cal fer avinent que la taxativa exigència de l'article 4.3 de la Llei 9/2013 en el sentit que “*La utilització o col·locació de qualsevol altre símbol diferent dels descrits en els punts anteriors haurà d'esser autoritzada per la conselleria competent*”, en relació a Formentera, no pot significar que en aqueixos béns, ja siguin immobles o mobles, no es puguin emprar, sense cap tipus d'autorització, els símbols permesos i acceptats propis de Formentera, que més amunt hem descrit, i que l'Estatut permet i fa seus, com a representatius d'una de les illes que formen la total nacionalitat històrica integrada pels pobles de les quatre illes que componen l'arxipèlag, sense perjudici del fet que també siguin expressió simbòlica d'altres illes de la comunitat autònoma.

Per tot l'anterior,

ateses les competències del Consell Insular de Formentera per a regular quins són els símbols oficials de Formentera (cosa que ja es va fer amb data 31 de març de 2010 i, en d'altre sentit, en data 21 de juliol de 2010), i atesa la potestat annexada a l'autoorganització que es concreta en determinar *ad intram* i *ad extram* el règim jurídic de l'ús oficial d'aquests símbols, ja siga a l'illa, ja siga en la resta d'illes (com a representació de Formentera), tal i com es deriva de l'article 6 de la Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars, en relació al Reglament Orgànic del Consell Insular, i una vegada que ja està en vigor la Llei 9/2013, de 23 de desembre, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears, elev al Ple de la corporació, la següent

PROPOSTA D'ACORD:

Atès el que va aprovar el Ple del Consell Insular de Formentera amb data 31 de març de 2010, on de manera unànime es va adoptar el corresponent acord sobre “**Aprovació definitiva dels símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada**” (BOIB núm. 61, de 22 d'abril de 2010) i atès també el que va aprovar aqueix Ple amb data 21 de juliol de 2010 on de manera unànime es va adoptar el corresponent “**Acord sobre aprovació del Reglament per a la concessió de distincions honorífiques del Consell Insular de Formentera**”, (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2011), i vist que la Llei 9/2013, de 23 de desembre, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears ha entrat en vigor,

1r.- Fer avinent i constatar, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, **que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera** (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), **el relatiu a l'ús en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l'Administració del Consell Insular de Formentera** –atesa la seua naturalesa d'institució de la comunitat autònoma, a més d'ens local insular i municipal- a l'illa de Formentera o en les altres illes de l'arxipèlag en representació de Formentera, **dels colors de la bandera de Formentera: “Quatre faixes vermelles, sobre**

fons groc", en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l'escut de l'illa –com “*escudet triangular curvilini d'or, amb quatre pals de gules*”, en vertical-. En virtut de l'anterior, i a tall d'exemple, l'ús d'aquests colors pot adoptar, a més de mitjançant la bandera i l'escut de l'illa, qualsevol forma d'expressió material, que evidenciï els colors propis de l'illa.

2n.- Fer avinent i constatar, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, **que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera** (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), **el relatiu a l'ús en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears** a l'illa de Formentera o en les altres illes de l'arxipèlag en representació de Formentera, **dels colors de la bandera de Formentera**: “*Quatre faixes vermelles, sobre fons groc*”, en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l'escut de l'illa –com “*escudet triangular curvilini d'or, amb quatre pals de gules*”, en vertical-. En virtut de l'anterior, i a tall d'exemple, l'ús d'aquests colors pot adoptar, a més de mitjançant la bandera i l'escut de l'illa, qualsevol forma d'expressió material, que evidenciï els colors propis de l'illa.

3r.- Declarar com a símbols oficials d'interès local o insular també totes aquelles manifestacions simbòliques aprovades o que aprovin els centres escolars i d'ensenyament oficial de l'illa de Formentera (en el marc descrit), als efectes de permetre als centres d'usar-los sense haver de demanar l'autorització prèvia, segons el que estableix l'article 4.2.b de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre.

4t.- Fer avinent que la taxativa exigència de l'article 4.3 de la Llei 9/2013, de 23 de desembre, en el sentit que “*La utilització o col·locació de qualsevol altre símbol diferent dels descrits en els punts anteriors haurà d'esser autoritzada per la conselleria competent*”, en relació a Formentera, **no pot significar que en aqueixos béns**, ja siguin immobles o mobles, **no es puguin emprar, sense cap tipus d'autorització, els símbols permesos i acceptats propis de Formentera**, que es descriuen en els punts anteriors, i que l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, segons la redacció derivada de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, permet i fa seus, com a representatius de l'illa de Formentera, sense perjudici del fet que també siguin expressió simbòlica d'altres illes de la comunitat autònoma de les Illes Balears

Formentera, 22 de gener de 2014.

**La Vicepresidenta II i Consellera d'Educació,
Cultura i Patrimoni Històric**

Amb la conformitat jurídica
del Secretari habilitat estatal de la corporació,
que informa que l'assumpte necessita ser aprovat per
la majoria absoluta del Ple (almenys 7 de 13).

Sònia Cardona Ferrer

Ángel C. Navarro Sánchez”.

...

Atès que la **Comissió Informativa Especial de Comptes, Economia i Serveis Generals**, a la sessió ordinària de 27-01-2014, en la seva funció de dictaminar els assumptes que han de ser resolts pel Ple, amb el vot a favor dels tres representants del grup polític GxF i un representant del grup polític PSOE que formen l'equip de Govern; i l'abstenció del representant del grup polític PP i de la representant del grup polític GUIF, va informar favorablement la proposta.

Sotmès a votació dels 12 membres presents de la corporació (d'un total de 13), per més de la majoria absoluta (això és pels 10 vots a favor, corresponents als 6 representants del grup polític GxF, als 2 representants del grup polític PSOE, això és de l'equip de Govern, i als 2 del grup polític GUIF); així com pels vots en contra dels 2 representants del grup polític PP, s'adopta el següent

ACORD RELATIU A L'ÚS OFICIAL DELS SÍMBOLS INSTITUCIONALS DEL CONSELL INSULAR DE FORMENTERA, UNA VEGADA ENTRADA EN VIGOR LA LLEI 9/2013, DE 23 DE DESEMBRE, SOBRE L'ÚS DELS SÍMBOLS INSTITUCIONALS DE LES ILLES BALEARS.

Atès el que va aprovar el Ple del Consell Insular de Formentera amb data 31 de març de 2010, on de manera unànime es va adoptar el corresponent acord sobre “*Aprovació definitiva dels símbols propis del Consell Insular de Formentera: la bandera, l'escut i la diada*” (BOIB núm. 61, de 22 d'abril de 2010) i atès també el que va aprovar aqueix Ple amb data 21 de juliol de 2010 on de manera unànime es va adoptar el corresponent “*Acord sobre aprovació del Reglament per a la concessió de distincions honorífiques del Consell Insular de Formentera*”, (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2011), i vist que la Llei 9/2013, de 23 de desembre, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears ha entrat en vigor, i se resol el següent:

1r.- Fer avinent i constatar, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l'article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, **que és símbol propi oficial de l'illa de Formentera** (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), **el relatiu a l'ús en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l'Administració del Consell Insular de Formentera** –atesa la seua naturalesa d'institució de la comunitat autònoma, a més d'ens local insular i municipal- a l'illa de Formentera o en les altres illes de l'arxipèlag en representació de Formentera, **dels colors de la bandera de Formentera**: “*Quatre faixes vermelles, sobre*

fons groc”, en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l’escut de l’illa –com “*escudet triangular curvilini d’or, amb quatre pals de gules*”, en vertical-. En virtut de l’anterior, i a tall d’exemple, l’ús d’aquests colors pot adoptar, a més de mitjançant la bandera i l’escut de l’illa, qualsevol forma d’expressió material, que evidenciï els colors propis de l’illa.

2n.- Fer avinent i constatar, a tots els efectes i en particular en relació a allò que preveuen l’article 2.b i 4.1 de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre, **que és símbol propi oficial de l’illa de Formentera** (i, per tant, també símbol propi oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears), **el relatiu a l’ús en els immobles o mobles afectes als serveis públics de l’Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears** a l’illa de Formentera o en les altres illes de l’arxipèlag en representació de Formentera, **dels colors de la bandera de Formentera**: “*Quatre faixes vermelles, sobre fons groc*”, en horitzontal; colors que, a la vegada, apareixen duplicats en una de les càrregues de l’escut de l’illa –com “*escudet triangular curvilini d’or, amb quatre pals de gules*”, en vertical-. En virtut de l’anterior, i a tall d’exemple, l’ús d’aquests colors pot adoptar, a més de mitjançant la bandera i l’escut de l’illa, qualsevol forma d’expressió material, que evidenciï els colors propis de l’illa.

3r.- Declarar com a símbols oficials d’interès local o insular també totes aquelles manifestacions simbòliques aprovades o que aprovin els centres escolars i d’ensenyament oficial de l’illa de Formentera (en el marc descrit), als efectes de permetre als centres d’usar-los sense haver de demanar l’autorització prèvia, segons el que estableix l’article 4.2.b de la citada Llei 9/2013, de 23 de desembre.

4t.- Fer avinent que la taxativa exigència de l’article 4.3 de la Llei 9/2013, de 23 de desembre, en el sentit que “*La utilització o col·locació de qualsevol altre símbol diferent dels descrits en els punts anteriors haurà d’esser autoritzada per la conselleria competent*”, en relació a Formentera, **no pot significar que en aqueixos béns**, ja siguin immobles o mobles, **no es puguin emprar, sense cap tipus d’autorització, els símbols permesos i acceptats propis de Formentera**, que es descriuen en els punts anteriors, i que l’Estatut d’autonomia de les Illes Balears, segons la redacció derivada de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, permet i fa seus, com a representatius de l’illa de Formentera, sense perjudici del fet que també siguin expressió simbòlica d’altres illes de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

La qual cosa es fa pública per a general coneixement.

Formentera, 4 de març de 2014.

El President del Consell Insular de Formentera.

Jaume Ferrer Ribas.

ANNEX GRÀFIC 1.**ANNEX GRÀFIC****Bandera****Escut****ANNEX GRÀFIC 2.****ANNEX GRÀFIC 3.**